

Omgevingsvisie stedelijk gebied

Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek

In gesprek met de omgeving (participatieronde 2)
over de uitdagingen en toekomstbeelden voor de kernen

BEELDVERSLAG

11 september 2020

HELPT U MEE?

HOE ZIET UW TOEKOMSTIGE
WOONOMGEVING ERUIT?

HELP ONS

via omgevingsvisiewijkbijduurstede.nl/vragenlijst

Participatieronde 2

Opnieuw in gesprek met de omgeving

De bewoners en ondernemers van de drie Wijkse kernen en de belangrijkste stakeholders worden intensief betrokken bij de Omgevingsvisie Stedelijk Gebied. Hiervoor organiseren we twee participatierondes in Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek. Tijdens de tweede participatieronde (juni/juli 2020) zijn we opnieuw met bewoners, ondernemers en andere betrokkenen uit de kernen in gesprek gegaan. Ditmaal over de vraag wat zij de grootste uitdagingen voor de toekomst vinden en voor welke keuzes zij en de gemeente daarbij worden gesteld. Hierover zijn we het gesprek aangegaan tijdens meedenksessies. Daarnaast organiseerden we een online videogesprek met stakeholders en belangengroepen. Ook konden inwoners opnieuw hun mening geven via een online vragenlijst op de projectwebsite.

Online vragenlijst - vervolgonderzoek

Als vervolg op het online onderzoek dat tijdens de eerste participatieronde (januari/februari 2020) is uitgevoerd, hebben we in participatieronde 2 een verdiepend onderzoek laten uitvoeren. In dit vervolgonderzoek konden bewoners hun mening geven over specifieke thema's binnen de eigen kern en over een aantal overkoepelende opgaven in de gemeente. Van 9 tot 29 juni 2020 konden alle inwoners van Wijk bij Duurstede via de website www.omgevingsvisiewijkbijduurstede.nl de online vragenlijst invullen. In totaal is deze vragenlijst 805 keer ingevuld, als volgt verdeeld over de kernen:

- 580 inwoners uit Wijk bij Duurstede
- 118 inwoners uit Cothen
- 90 inwoners uit Langbroek
- 17 inwoners uit het buitengebied

Dit betekent dat iets meer dan 3% de vragenlijst heeft ingevuld en dat deze daarmee representatief is. De antwoorden op de vragen zijn door Citisens gebundeld en geanalyseerd. Zij hebben ook een achtergrondrapport van de online vragenlijst opgesteld. Dit rapport vormt een separate bijlage bij dit beeldverslag. Op de volgende pagina's zijn enkele infographics opgenomen die in één oogopslag de belangrijkste resultaten van de online vragenlijst weergeven.

Stakeholdersbijeenkomst

Op 9 juli 2020 organiseerden wij een online videogesprek met de ketenpartners, belangenorganisaties en andere betrokken gebiedspartijen uit de

kernen. In totaal waren 11 verschillende partijen vertegenwoordigd tijdens de digitale bijeenkomst.

Online en offline meedenksessies in de kernen

In de maand juli organiseren we meedenksessies in de kernen Wijk bij Duurstede (13 en 15 juli), Cothen (21 juli) en Langbroek (22 juli). Vanwege de corona-maatregelen zijn deze bijeenkomsten op een aangepaste manier georganiseerd. Voor mensen die liever vanuit hun eigen huis deelnamen aan een meedenksessie zijn op 8 en 16 juli digitale videogesprekken georganiseerd.

In totaal hebben circa 100 mensen deelgenomen aan de meedenksessies (75 deelnemers in Wijk bij Duurstede, 15 in Langbroek en 10 in Cothen). Zowel online als offline konden zij in kleine groepjes met elkaar in gesprek gaan. Deelnemers konden eventueel vooraf aangeven welke onderwerpen zij zelf belangrijk vonden om met elkaar te bespreken. Voor elk groepsgesprek is een maximum aantal deelnemers van 6 gehanteerd. Bij elk gesprek was een 'open stoel' beschikbaar waarop raadsleden konden plaatsnemen om mee te luisteren (of om als bewoner actief deel te nemen aan het gesprek).

Vervolgstappen

In dit beeldverslag wordt uitgebreid verslag gedaan van alle inbreng van de bewoners, stakeholders en andere betrokken gebiedspartijen tijdens de tweede participatieronde. Er heeft (nog) geen afweging plaatsgevonden tussen de opgehaalde informatie. Dat doen we in het werkdocument 'Visie op hoofdlijnen'. Dit werkdocument wordt - samen met het voorliggende beeldverslag en het achtergrondrapport van de online vragenlijst - eind september 2020 besproken met de gemeenteraad, tijdens een beeldvormende themasessie.

In de 'Visie op hoofdlijnen' schetsen we - op basis van alle opgehaalde informatie - voor elke kern een toekomstbeeld voor over 10 tot 20 jaar. Aan de hand van die toekomstbeelden vertellen we voor elke kern een gebiedseigen verhaal. Hierover gaan we een open gesprek aan met de raadsleden.

De uitkomsten van de themasessie met de gemeenteraad worden in de maanden oktober en november verder uitgewerkt in een (concept) Ontwerp Omgevingsvisie voor het stedelijk gebied van Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek. De Ontwerp Omgevingsvisie wordt daarna voorgelegd aan de bewoners, ondernemers en stakeholders. Zij kunnen dan een reactie indienen op het Ontwerp. Medio april 2021 ligt de Omgevingsvisie ter vaststelling bij de gemeenteraad.

HOE ZIET DE TOEKOMSTIGE WOONOMGEVING ERUIT

VOOR DE GEMEENTE WIJK BIJ DUURSTEDE?

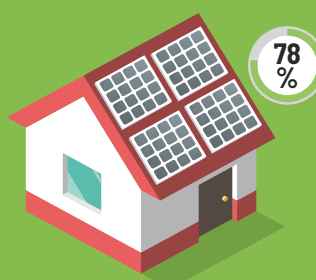
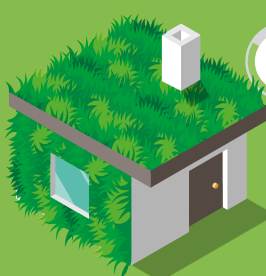
Uitkomsten vervolgonderzoek over uitdagingen die in de hele gemeente spelen (805 invullers)

KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Inwoners zijn verdeeld over het duurzaam en klimaatbestendig maken van hun woning

Stimuleer maatregelen ter voorbereiding op langere periodes van droogte

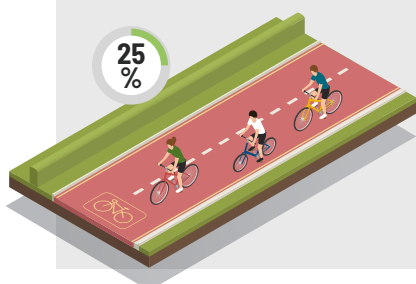
Inwoners staan open voor het gebruik van zonnepanelen op het dak

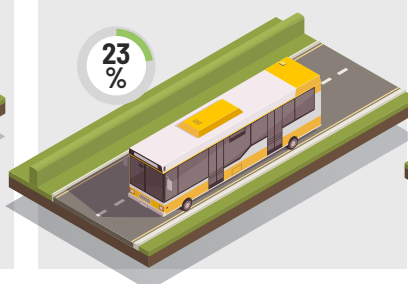
BEREIKBAARHEID

Het verbeteren van de reismogelijkheden kan het beste door:

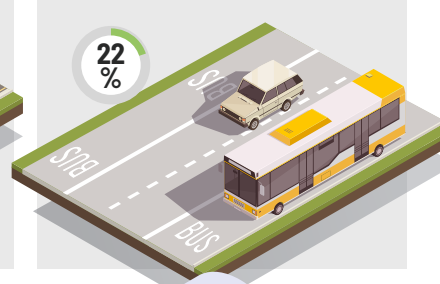
Aanleg snelfietspaden

Openbaar vervoer dat vaker rijdt

Vrije busbanen, los van openbare weg

WOONOMGEVING

Richt onderhoud in de buurt vooral op het bijhouden van stoepen en straten

Belangrijk voor de kwaliteit van de woonomgeving:

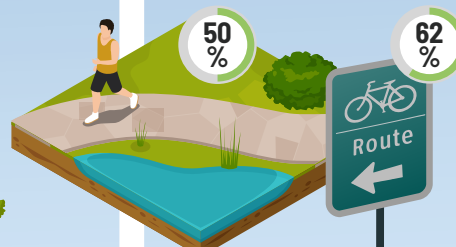
- 74% Een goede luchtkwaliteit
- 73% Een groot gevoel van veiligheid
- 70% Zo min mogelijk geluidsoverlast

Maak meer ruimte voor groen voor de verbetering van de woonomgeving

Maak meer wandel- en fietsroutes voor een gezonde woonomgeving

*Vermelde percentages geven aan hoe vaak procentueel voor een bepaald antwoord is gekozen

VOOR HET VOLLEDIGE RAPPORT: omgevingsvisiewijkbijduurstede.nl/vragenlijst/

HOE ZIEN WIJKENAREN HUN TOEKOMSTIGE WOONOMGEVING?

Uitkomsten vervolgonderzoek (580 invullers)

BINNESTAD

Maak de binnenstad aantrekkelijker:

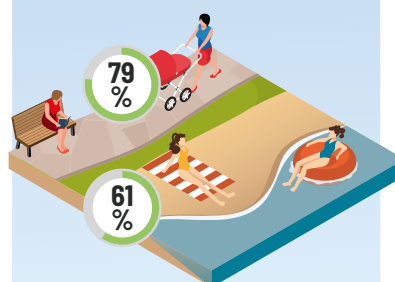
Aantal evenementen is precies genoeg

Meer plekken voor ontspanning en meer winkels

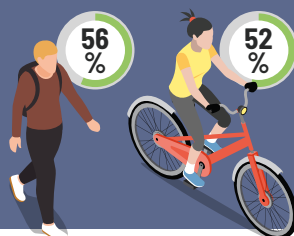

Meer wandelmogelijkheden langs het water en een zwemstrand dichtbij de stad

VERKEER EN BEREIKBAARHEID

Geef meer ruimte aan voetgangers en fietsers

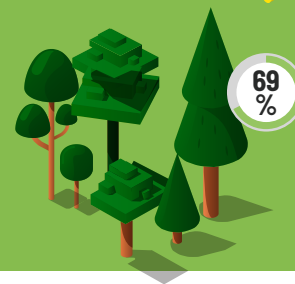

GROEN EN LANDSCHAP

Belangrijke doelen van groen in de stad zijn:
De groene uitstraling

Meer verkoeling in de zomer

WONEN EN BEDRIJVEN

Inwoners zijn verdeeld:

Bouw nieuwe woningen in de Geer III

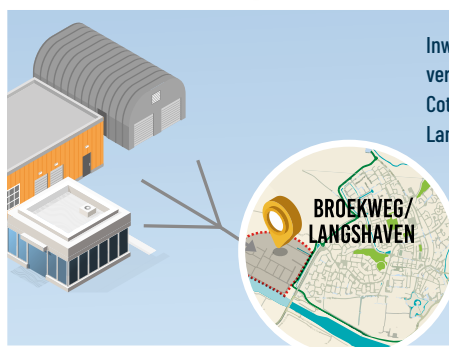
Bouw nieuwe woningen in de Geer III en Zuidwijk

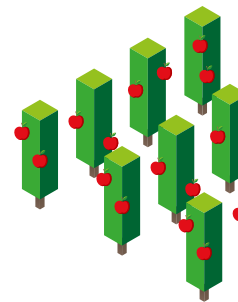
*Vermelde percentages geven aan hoe vaak procentueel voor een bepaald antwoord is gekozen

VOOR HET VOLLEDIGE RAPPORT:
omgevingsvisiewijkbijduurstede.nl/vragenlijst/

Inwoners zijn verdeeld over het verzamelen van bedrijven uit Wijk, Cothen en Langbroek naar Broekweg/Langshaven

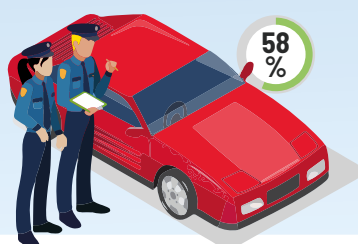
HOE ZIEN COTHENAREN HUN TOEKOMSTIGE WOONOMGEVING?

Uitkomsten vervolgonderzoek (118 invullers)

VERKEER

Handhaaf op te hard rijden

Vracht- en agrarisch verkeer niet door het dorp

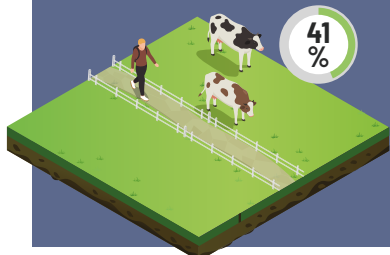
GROEN EN LANDSCHAP

Groene uitstraling van de dorpskern is voor Cothenaren erg belangrijk

RECREATIE EN VOORZIENINGEN

Maak klompenpaden in de weilanden

Waardering voor de fietsroutes langs landgoederen en de Kromme Rijn

Maak wandelroutes naar landgoederen

WONEN EN BEDRIJVEN

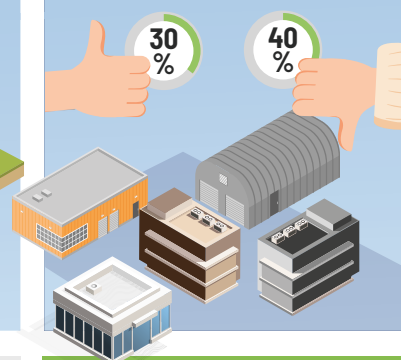
Bouw nieuwe woningen binnen de huidige grenzen

Bouw nieuwe woningen aan de rand van Cothen

Verdeeldheid over het verplaatsen van bedrijven uit de kern Cothen

*Vermelde percentages geven aan hoe vaak procentueel voor een bepaald antwoord is gekozen

VOOR HET VOLLEDIGE RAPPORT:
omgevingsvisiewijkbijduurstede.nl/vragenlijst/

HOE ZIEN LANGBROEKERS HUN TOEKOMSTIGE WOONOMGEVING?

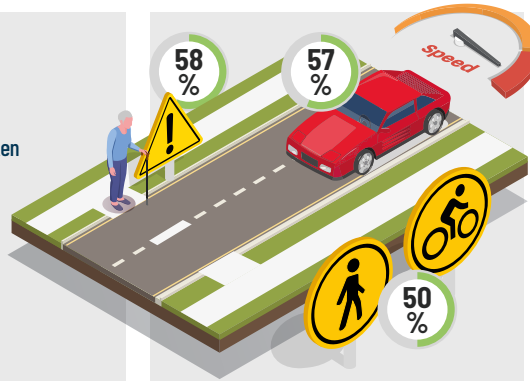
Uitkomsten vervolgonderzoek (90 invullers)

VERKEER

Meest last van gevaar om provinciale weg over te steken

Auto's die te hard rijden

Onveiligheid voor fietsers en wandelaars

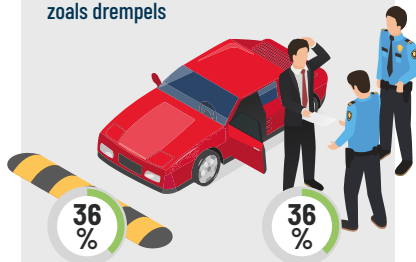
GROEN EN LANDSCHAP

Geef veel aandacht aan groen, groene uitstraling is belangrijk

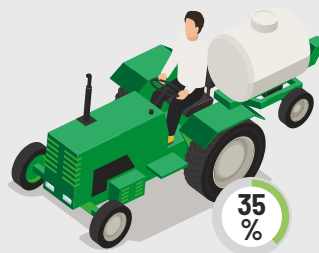

Zet in op handhaving op auto's die te hard rijden

Plaats meer verkeersremmers, zoals drempels

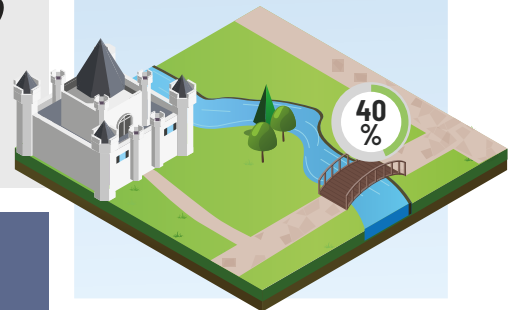

Vracht- en agrarisch verkeer alleen via de hoofdweg

RECREATIE EN VOORZIENINGEN

Leg dwarsverbindingen aan tussen landgoederen en wandelpaden

Creëer meer mogelijkheden om te wandelen en te fietsen

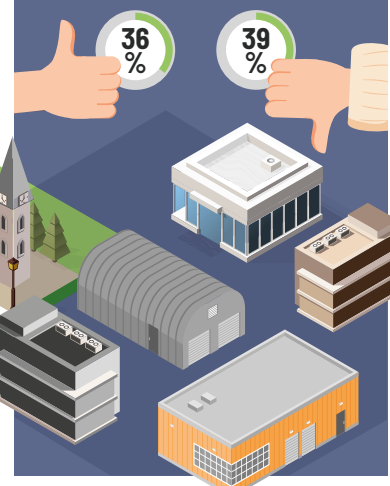

WONEN EN BEDRIJVEN

Bouw nieuwe woningen binnen de huidige grenzen

Inwoners zijn verdeeld over het verplaatsen van bedrijven uit de kern

*Vermelde percentages geven aan hoe vaak procentueel voor een bepaald antwoord is gekozen

VOOR HET VOLLEDIGE RAPPORT:
omgevingsvisiewijkbijduurstede.nl/vragenlijst/

Online videogesprek met stakeholders

Op donderdag 9 juli 2020 organiseerden we een online werkbijeenkomst voor stakeholders en ketenpartners. Aan het videogesprek werd deelgenomen door vertegenwoordigers van diverse belangenorganisaties en lokale gebiedspartijen: provincie Utrecht, Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden, woningcorporatie Viveste, Stichting Binding (zorg en welzijn), Vereniging Natuur en Milieu (VNMW), Veiligheidsregio Utrecht (VRU), Quarijn (zorg), Kromme Rijnlandschap, Woningbouwstichting Cothen en de EigenWijkse Energie Coöperatie (EWEC).

Na een welkomstwoord van wethouder Hans Marchal en een terugkoppeling van het doorlopen planproces tot nu toe, gingen we in drie groepen uiteen. In elke groep zijn de belangrijkste opgaven en uitdagingen in de kernen besproken. Er is gesproken over keuzes en mogelijke oplossingsrichtingen die daarbij aan de orde zijn. En er zijn bouwstenen aangeleverd voor een mogelijk toekomstbeeld voor de aankomende 10 à 20 jaar in elk van de drie Wijkse kernen. Op de volgende pagina's zijn de resultaten vanuit elke groep kort samengevat.

Stakeholders

Groep 1

wonen, water, recreatie, groen, energie en duurzaamheid

Wonen

- Wijk bij Duurstede is een unieke kern. Wijk bij Duurstede biedt een rustige woonomgeving en ligt een beetje in de periferie. En dat moet vooral zo blijven.
- De kwaliteiten van de fraaie binnenstad moeten behouden blijven. In de binnenstad is niet veel ruimte voor extra wonen, of het moet gaan om wonen boven winkels.
- Er is veel behoefte aan kleine woningen voor ouderen en jongeren. Let wel op dat dit niet met standaardwoningen wordt ingevuld. Bouw dus niet overal hetzelfde. Denk bijvoorbeeld aan:
  - ouderenwoningen met gemeenschappelijke ruimtes;
  - gemeenschappelijk wonen met gedeeld erf;
  - eengezinswoningen opsplitsen in beneden- en bovenwoningen rond een gedeeld hof: ouderen blijven op de begane grond wonen, jongeren op de bovenste woonlagen;
  - een 'knarrenhof' met woningen voor ouderen (eventueel gecombineerd met jongeren).
- Ontwikkel de gemeentewerf niet zonder meer als woonlocatie. Dit is ook een hele mooie plek voor een stadsboerderij met horeca en teelt van eigen gewassen (zoals bijvoorbeeld Villa Augustus in Dordrecht). Benut hiervoor de oude boerderij. Dit is een mooie plek om iets bijzonders te doen.
- Woningbouw moet niet gaan om de aantallen, maar vooral om de kwaliteit die je in Wijk bij Duurstede wilt realiseren.
- Als een keuze moet worden gemaakt tussen De Geer III en Zuidwijk, dan is er vanuit deze groep een voorkeur voor De Geer III (bereikbaarheid is beter en Zuidwijk is relatief laag gelegen).

Water en recreatie

- Kans: aanlegsteiger realiseren op de kop van het 'schiereiland' bij de haven. Gezamenlijk oppakken met bedrijven die riviercruises organiseren. Daarnaast zijn hier mogelijkheden voor een strandpaviljoen in de zomer.
- De route langs de rivier kan verder worden ontwikkeld, van de kop van de Lunenburgerwaard (nieuw stadsstrand) tot aan de sluizen in het Amsterdam-Rijnkanaal. Langs deze

route kunnen verschillende gebieden worden opgenomen / ontwikkeld:

- kop van de Lunenburgerwaard: stadsstrand;
- sportpark Mariënhoeve;
- sluizencomplex in het Amsterdam-Rijnkanaal: kansen voor restaurant, waterwoningen, woontoren aan het water, etc.

Groen

- Centrale groenzone door de stad versterken, zodat een samenhangende groenstructuur ontstaat van het Kasteelpark tot aan de Romeinenbaan/Geerweg.
- Groene en blauwe kwaliteiten in de stad verder uitbouwen, als basis voor recreatie, waterberging, energiebuffering en verkoeling bij hitte.
- Mogelijkheden voor verdichting langs de randen van het groen. Hiervoor komen vooral gebieden in aanmerking die aan herstructurering toe zijn. Denk daarbij aan het toevoegen van nieuwe woonvormen (zie ook onder 'wonen').
- Het landschap tussen Cothen en Langbroek moet open blijven. Om die reden ook geen bedrijventerrein op het Stefanusterrein.

Energie en duurzaamheid

- Onderzoek de mogelijkheden om warmte te winnen uit water en op te slaan in ondergrondse opslag (warmtenet).
- Leg relaties met concrete initiatieven voor de aanleg van zonnenvelden aan de rand van de stad (en bij Cothen).
- Verruim het aanbod aan laadpunten voor elektrische voertuigen in de wijken.

Groep 2

wonen, zorg, veiligheid, groen en landschap, duurzaamheid en bereikbaarheid

Wonen

- In de komende jaren ontstaat grote behoefte aan betaalbare woningen voor kleine huishoudens. Die vraag is met name afkomstig van de groter wordende groep 'oudere' ouderen (75+), maar ook van jonge starters op de woningmarkt.
- Beide doelgroepen zijn vooral op zoek naar appartementen in de nabijheid van voorzieningen (winkels, zorg, openbaar vervoer).
- Als in het stedelijk gebied onvoldoende bouwlocaties voorhanden zijn in de nabijheid van voorzieningen, dan kan worden overwogen om voorzieningen te verschuiven richting de nieuwbouwlocatie (met name De Geer III).

- De toenemende vraag naar appartementen betekent ook dat nagedacht moet worden over de (maximale) bouwhoogte in de stad en in de dorpen. Wat vinden we nog 'Wijks'? Nu is dat in de stad veelal vier à vijf bouwlagen, maar vinden we dat in de toekomst nog steeds het maximum?
- In de dorpen dient gezocht te worden naar een woningtypologie voor appartementen die past bij het dorpse karakter. Dat hoeft niet per se een gestapelde vorm te zijn. Kleinere wooneenheden kunnen bijvoorbeeld ook in een vrijkomende boerderij worden gerealiseerd. Op die manier sluit je beter aan bij de dorpse karakteristiek.
- Hoger bouwen biedt kansen voor meer openbaar groen rondom het appartementencomplex.
- Bij nieuwbouw dient menging en stapelen van functies het uitgangspunt te zijn. Bijvoorbeeld door gebouwen uit te voeren met zonnepanelen op de daken of groene daken. Zonnepanelen kunnen ook boven parkeerplaatsen met elektrische oplaadpunten worden aangebracht.
- Menging is vanuit sociaal oogpunt ook op wijkniveau van belang, zodat gemêleerde wijken ontstaan. Daarmee kan worden voorkomen dat in bepaalde wijken of delen van een wijk sociale concentratie gaat ontstaan. Richt je bij vernieuwing van verouderde wijken dan ook op deze (sociale) aspecten.
- Stedelijke ontwikkelingen en groene opgaven (inclusief energie- en klimaatopgaven) dienen aan elkaar gekoppeld te worden, zodat er écht sprake is van een integrale ontwikkeling.
- Door het groen in de wijk vooraf aan te leggen, worden de groene kwaliteiten van de wijk verzekerd. Leg dus eerst het groene raamwerk aan, voordat wordt begonnen met de bouw van woningen. Zo kan worden gegarandeerd dat 'rood' meebetaalt aan de aanleg van het groen.
- De unieke groene identiteit van de Wijkse kernen dient terug te komen in de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan fruitbomen in Wijk bij Duurstede en Cothen. Of aan het kleinschalige landelijke karakter van Langbroek.

Duurzaamheid

- Verduurzaming van de gebouwde omgeving is belangrijk, maar komt nog onvoldoende van de grond. Op korte termijn worden door de woningcorporatie vooral op kleine schaal 'no-regret'-maatregelen genomen. Er wordt verwacht dat in de toekomst technisch betere en betaalbare oplossingen zullen komen, die dan wel op grote schaal kunnen worden toegepast.
- Zon op daken heeft de voorkeur boven zonnenvelden. Benut het dakoppervlak van bestaande en nieuwe gebouwen maximaal voor het aanbrengen van zonnepanelen.

Zorg en veiligheid

- De steeds groter wordende groep ouderen zal in de toekomst ook een steeds groter beroep doen op zorg en hulpverlening in de wijken. Dit vraagt om ruimte voor extra voorzieningen in de wijk.
- Bij verdichtingslocaties in de historische binnenstad en in bestaande wijken dient aandacht te worden besteed aan toegankelijkheid voor minder validen en bereikbaarheid voor hulpdiensten.
- Houd rekening met obstakelvrije toegangswegen, opstelplaatsen voor hoogwerkers en houd in bouwplannen ook rekening met de ontruiming van het pand, zodat ouderen per brancard het pand veilig kunnen verlaten (bijv. ruimere liften).

Groen en landschap

- Meer groen in de wijk kan bijdragen aan klimaatopgaven en CO₂-neutraal ontwikkelen (bomen). Houd dan wel rekening met voldoende groeiruimte voor bomen in de wijk (ook ondergronds). Neem hiervoor voldoende ruimte op in nieuwbouwplannen.
- Groene, landschappelijke wijken bieden een hoogwaardige leefkwaliteit voor bewoners.

Bereikbaarheid

- De regionale bereikbaarheid van Wijk bij Duurstede is sterk afhankelijk van de N229. Om deze weg te ontlasten, moeten duurzame alternatieven worden onderzocht, zoals snelfietsroutes of een nieuwe weg langs het Amsterdam-Rijnkanaal die begeleid wordt door windturbines en zonnenvelden.
- De verkeerspendel tussen Wijk bij Duurstede en Utrecht (via N229 en A12) moet worden beperkt. Bijvoorbeeld door meer lokale bedrijvigheid aan te bieden op het bedrijventerrein Broekweg, zodat inwoners van Wijk bij Duurstede in hun eigen woonplaats kunnen werken.

Groep 3

wonen, zorg, welzijn, groen, natuur, duurzaamheid en energie

Wonen

- De uitbreidingslocatie Zuidwijk biedt kansen voor specifieke woningtypen, zoals woningen voor ouderen (i.v.m. nabijheid van voorzieningen).

- Kies liever voor compacter / hoger bouwen dan standaard eengezinswoningen met privé groen in tuinen. Hiermee wordt meer ruimte gemaakt voor openbaar groen in de wijk (zie ook 'groen en natuur').
- De dorpskern van Cothen beschikt over voldoende woningen voor ouderen. Hier is vooral vraag naar starterswoningen.
- In Cothen zijn weinig mogelijkheden om in te breiden. Bedrijvigheid verplaatsen van het huidige bedrijventerrein biedt een mogelijkheid om te bouwen binnen de rode contour.

Zorg en welzijn

- Toenemende vergrijzing: in 2030 is het aantal ouderen verdubbeld in de gemeente Wijk bij Duurstede: hoe kunnen kernen vitaal blijven?
- Het onlangs vernieuwde Ewoud en Elisabeth Gasthuis in Wijk bij Duurstede is een goed voorbeeld van hoe in de toekomst om kan worden gegaan met het stijgende aandeel ouderen. Hier vinden verschillende activiteiten plaats waar zowel bewoners van het tehuis als gasten (inwoners Wijk bij Duurstede) gebruik van kunnen maken en zijn er diverse mogelijkheden voor wonen in combinatie met zorg.
- De oudere generatie zal zo lang mogelijk thuis blijven wonen in combinatie met zorg. Er wordt in de toekomst een groot beroep gedaan op de (mantel)zorg. Mantelzorg staat nu als hoog in het vaandel in met name Cothen en Langbroek.
- Het concept van het 'knarrenhof' klinkt erg aantrekkelijk: veilig wonen met veel privacy en tegelijkertijd de voordelen van "samenwonen" en elkaar helpen als daar behoefte aan is. Dit concept is voor Wijk bij Duurstede interessant, maar ook voor de kleinere dorpskernen van Cothen en Langbroek.
- Wens van Quarijn is om in elke dorpskern een zorgcentrum (vergelijkbaar met het Ewoud en Elisabeth Gasthuis) te realiseren, waar verschillende activiteiten plaatsvinden voor zowel bewoners als gasten. Dergelijke voorzieningen vragen om een centrale ligging in de kern. Het kan alleen van de grond komen als de kern groot genoeg is om het rendabel te maken. Met name voor Langbroek vormt dat een uitdaging.
- Combinaties van wonen, zorg én dagbesteding zijn kansrijk. Het loskoppelen van dagbesteding en zwaardere zorg (zoals dementie) heeft dan de voorkeur, omdat dit mensen (van buitenaf) kan afschrikken om gebruik te maken van dergelijke voorzieningen/activiteiten.

Duurzaamheid en energie

- In de gemeente Wijk bij Duurstede wordt bijna 15% van de daken gebruikt voor het opwekken van duurzame zonne-energie (bron: CBS, 2019). Dat is weliswaar meer dan landelijk (12,5%), maar veel particuliere daken bevatten nu (nog) geen zonnepanelen.
- Ook woningbouwstichtingen en corporaties geven nog (te) weinig invulling aan het opwekken van duurzame zonne-energie op de daken van hun woningbezit.
- Omdat niet iedereen de financiële middelen heeft om te investeren in zonnepanelen op het dak (ook al levert het uiteindelijk iets op), moeten er aan de voorkant meer mogelijkheden komen om particulieren en corporaties te laten investeren in zonnepanelen. Denk hierbij aan leningen of subsidies voor de aanschaf van zonnepanelen, lease-contracten of een (extra) salderingsregeling.
- Terwijl zon op daken nog niet optimaal wordt benut, worden er wel al veel initiatieven voor zonnevelden ontwikkeld in het buitengebied.

Groen en natuur

- De ruimte is schaars, dus maak slimme functie-combinaties: groen kan meerdere functies vervullen: natuur / spelen / zorg / educatie / energie / water / etc.
- Maak ruimte voor groene verbindingen waar mensen kunnen recreëren en die tevens bijdragen aan versterking van de ecologie (biodiversiteit) en inspelen op klimaatverandering (waterberging / opnemen warmte).
- Creëer ook gebruiksvriendelijke, veilige fiets- en voetpaden door het groen. Deze groene en veilige verbindingen nodigen mensen uit om er gebruik van te maken (bewegen = gezondheid). Laat deze verbindingen ook aansluiten op het buitengebied, maar ook op voorzieningen (zorginstelling, winkels, sportclub, school, etc.).

Meedenksessies in Wijk bij Duurstede

Op 8, 13 en 15 juli 2020 organiseerden we meedenksessies voor de inwoners van Wijk bij Duurstede. In het Revius Wijk gingen (verdeeld over twee avonden en meerdere gesprekstafels) zo'n 75 betrokken wijkbewoners en ondernemers uit de binnenstad en woonwijken met elkaar in gesprek. Daarnaast organiseerden we een online videogesprek. De gesprekken gingen over diverse thema's die de deelnemers vooraf zelf hadden aangegeven, zoals duurzaamheid, milieu en energie, ruimte voor water en groen in de stad, toerisme en economie, wonen, samenleving en voorzieningen in de wijken en toegankelijkheid en verkeersveiligheid op fiets- en wandelroutes. Het leverde opnieuw veel informatie op over de belangrijkste opgaven en uitdagingen in Wijk bij Duurstede.

Op de volgende pagina's is voor elk thema weergegeven wat er aan de betreffende gesprekstafels (en in het videogesprek) aan bod is gekomen. Er heeft geen afweging plaatsgevonden tussen de genoemde punten. Dat wil zeggen dat bepaalde punten met elkaar in tegenspraak kunnen zijn, of dat er aan verschillende gesprekstafels soms uiteenlopende meningen zijn geuit over hetzelfde punt. Sommige punten zijn aan meerdere gesprekstafels genoemd en komen daardoor vaker voor in het overzicht. Over de gesprekspunten heeft nog geen afstemming plaatsgevonden met het gemeentelijk beleid.

Meedenksessies Wijk bij Duurstede

Thema: wonen, voorzieningen en samenleving

De Geer III

- De ontwikkeling van nieuwbouw in De Geer III biedt kansen om een onderscheidende woonwijk te maken. Daarbij wordt vooral gedacht aan een riant opgezette groene woonomgeving op de overgang naar het landschap.
- De gebouwen in De Geer III zelf zouden ook een groene uitstraling moeten krijgen, bijvoorbeeld met groene gevels, rijkelijk begroeide balkons en terrassen, of groene daken en daktuinen. Hiermee kan een gevarieerde, fantasievolle woonwijk worden gerealiseerd met een groene uitstraling.
- In zo'n groene woonwijk kan hoogbouw er voor zorgen dat er meer groen komt in de wijk. Rond hoge en compacte woongebouwen is meer ruimte voor openbaar groen.
- Appartementencomplexen met een gemiddelde bouwhoogte van 4 tot 5 bouwlagen zouden goed kunnen passen bij het huidige karakter van Wijk bij Duurstede. Het moet wel 'Wijks' blijven. Voor anderen is hoger bouwen ook denkbaar, maximaal 6 lagen.
- Op enkele (hooguit 2 of 3) markante plekken is voor sommige deelnemers een hoge woontoren van 10 bouwlagen zelfs denkbaar. Dat vraagt dan wel om een zorgvuldige vormgeving en situering van zulke hoge woongebouwen. Bijzondere aandacht moet er zijn voor 'onzichtbaarheid' vanuit de historische binnenstad en het voorkomen van 'horizonvervuiling' vanuit het buitengebied.
- De realisatie van appartementen in De Geer III sluit aan bij de groeiende vraag naar kleinere wooneenheden voor ouderen en jonge starters.
- Er is veel vraag naar betaalbaar bouwen (sociale woningbouw). Biedt daar dus ook voldoende ruimte voor aan in De Geer III.

Zuidwijk

- Zuidwijk is een waardevol groengebied aan de rand van de stad, dichtbij het Kasteelpark en met een fraai uitzicht over de dijk langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Behoud van het groene karakter is belangrijk voor veel van de aanwezige deelnemers aan de gesprekken.
- Maar dat wil niet voor iedereen zeggen dat er in het gebied geen woningbouw mogelijk is. Mits zorgvuldig ingepast en met respect voor de groene en cultuurhistorische waarden van het gebied,

worden er best mogelijkheden gezien voor woningbouw in een bijzondere, groene omgeving.

- Bij woningbouw in Zuidwijk dient in elk geval een brede groenstrook te worden aangehouden rondom het 'rode' zoekgebied om een groene, landschappelijke overgang te borgen.
- Aan enkele gesprekstafels is sprake van een voorkeur voor Zuidwijk t.o.v. De Geer III als mogelijke uitbreidingslocatie. Omdat het dichterbij de stad is gelegen en het de voorzieningen in de binnenstad versterkt. Andere gesprekstafels hebben juist een voorkeur voor De Geer III. De meningen zijn hier dus over verdeeld.
- Als zou worden gekozen voor woningbouw in Zuidwijk, dan biedt dit kansen voor (kleinschalig) wonen in het groen met zicht op het water. Een bouwhoogte van 3 of 4 bouwlagen is voor velen dan wel het maximum.
- Het vormt voor velen geen probleem om de gemeentewerf te bebouwen met woningen.
- De auto-ontsluiting van Zuidwijk vraagt om aandacht. Er moet daarom maximaal worden ingezet op het terugdringen van het autogebruik (o.a. deelauto's en deelfietsen, lagere parkeernormen, parkeren op afstand) en een goede ontsluiting van de wijk voor andere vervoersmodaliteiten. Denk daarbij aan snelfietspaden naar Houten en Utrecht of een aparte snelle fietsroute voor e-bikes en speedpedelecs langs het Amsterdam-Rijnkanaal.

Gemengde woonwijken

- Naast betaalbare woningen en appartementencomplexen zou nieuwbouw in Wijk bij Duurstede ook ruimte moeten bieden aan grondgebonden woningen voor gezinnen. Hierbij moet worden ingezet op een bijzonder woningaanbod, dus geen standaard rijtjeswoningen. Die zijn er al genoeg in Wijk bij Duurstede.
- Er zouden bijvoorbeeld particuliere kavels kunnen worden uitgegeven of ruimte voor collectieven die met circa 10 tot 20 huishoudens samen een eigen woningbouwproject willen realiseren. Het Hof van Wijk is hiervan een mooi voorbeeld.
- Door een gedifferentieerd woningaanbod te creëren, wordt gebouwd aan een woonwijk voor alle generaties met veel sociale menging en verscheidenheid. Jong en oud, exclusief en betaalbaar, hoog- en laagbouw worden allemaal door elkaar gemixt. Hierdoor ontstaan inclusieve woonbuurten. Het biedt tevens de mogelijkheid om een volledige wooncarrière in de wijk te doorlopen.
- Een gemengde woonwijk die is gericht op 'meer-generatie' wonen biedt kansen om in te spelen

op de verschillende woonwensen van bewoners en om de doorstroming te bevorderen.

Groen en ontmoeting in een verdichtende stad

- De groene kwaliteiten van Wijk bij Duurstede moeten ook in de toekomst gewaarborgd blijven. Bij verdergaande verdichting komen die kwaliteiten onder druk te staan.
- Inbreiding mag niet plaatsvinden op de groene gebieden in de wijken. Benut hiervoor de reeds braakliggende terreinen of herstructureringslocaties in de stad. Als die mogelijkheden allemaal zijn benut, kies dan voor een uitleglocatie aan de rand van de stad, maar níet voor het volbouwen van het groen in de bestaande stad.
- Zet bij herstructurering en inbreiding vooral in op het realiseren van appartementen. Richt je daarbij dan vooral op betaalbare woningen, want er is een overaanbod aan dure appartementen (huur en koop), terwijl het heel lastig is om aan een betaalbare woning in de stad te komen.
- Oudere inwoners en jongeren (die vaker thuiswerken) vragen om nieuwe ontmoetingsplekken in de wijk. Waar kun je elkaar informeel tegen het lijf lopen in de wijk? Ontmoeting zou meer gestimuleerd moeten worden. Geef bestaande groenvoorzieningen in dit kader een ontmoetingsfunctie, zoals bijvoorbeeld een bloemenplukweide, moestuin, trapveldje/skatebaan, etc.
- Ook in gebouwen kan ontmoeting worden gestimuleerd. Bijvoorbeeld door culturele en welzijnsvoorzieningen te combineren met schoollocaties. Denk aan muziek, sport, theater, etc.
- Richt publieke ruimtes zo in dat het uitnodigt tot ontmoeting en een veilig gevoel oproept. Denk aan goede verlichting, onderhoud van struiken en perken, etc.

Woningbouwopgave

- Zet in op een slimme mix van herstructurering, inbreiden en uitbreiden. En zet bij nieuwbouw altijd in op dubbel grondgebruik en menging van functies.
- Een grote bouwopgave in Wijk bij Duurstede leidt tot meer verkeersdruk op de N229, die nu al zwaar belast is. Kijk daarom kritisch naar de gestelde woningbouwopgave van 1.000 (of zelfs 2.000) woningen in Wijk bij Duurstede.
- Is de genoemde woningbouwopgave van 1.000 woningen in de komende 10 jaar gebaseerd op de lokale behoefte of wordt daarmee ook tegemoet gekomen aan een regionale vraag?

- Kan de bouwopgave van 1.000 woningen worden verklaard vanuit de demografische ontwikkeling? Er is de komende jaren toch juist sprake van een toenemende vergrijzing (en daarmee samenhangende hogere sterftecijfers). Dan zou je juist denken dat er woningen leeg komen te staan. De gewenste doorstroming komt dan dus vanzelf op gang.
- Is de demografische ontwikkeling (vergrijzing en toenemende sterftecijfers) wel voldoende meegenomen in de cijfers? Ook in de gemeentelijke Woonvisie wordt hier onvoldoende rekening mee gehouden. Er wordt teveel uitgegaan van aannames en dat leidt tot een veronderstelde woningvraag die niet hard gemaakt kan worden.
- De voorkeur gaat uit naar een geleidelijke groei met relatief kleine woningaantallen per jaar op meerdere locaties in plaats van één grote bouwlocatie.

Doorstroming

- De doorstroming op de woningmarkt moet bevorderd worden, bijvoorbeeld door mensen hier ook actief voor te benaderen.
- Bestaande eengezinswoningen kunnen worden gesplitst. Ouderen kunnen dan beneden wonen (gelijkvloers en goed toegankelijk) en jongeren boven. Op die manier realiseer je 'meergeneratie' woningen in de bestaande bouw en zo creëer je meer diversiteit in de wijk.
- Het is voor jongeren heel moeilijk om een huis in Wijk te vinden, zowel koop als huur. Kan de gemeente doorverkoop na 1 jaar voorkomen? Bijvoorbeeld door zelf de huizen op te kopen?

Voorzieningen in de wijk

- Voorzieningen in de wijk die belangrijk worden gevonden en waar behoefte aan is, zijn o.a.: een huisartsenpost, nacht OV (bus), bankjes bij bushalte, kleinschalige evenementen, wijkcentrum/jongerensoos (leeftijd 14-20 jaar) waar overdag ouderenactiviteiten of taallessen plaatsvinden, inloop bij kerken.
- Zorg voor voldoende speelvoorzieningen in de wijken.

Thema: duurzaamheid, milieu en leefbaarheid

Verduurzaming van de bebouwde omgeving

- De opwekking van duurzame energie in de gemeente is belangrijk maar vormt een forse opgave. Met name de omvorming van oudere woningen zal lastig zijn.

- Probeer dit dan ook zo veel mogelijk te koppelen aan nieuwbouw en richt je dan met name op zonnepanelen op daken van gebouwen.
- Ga ook op zoek naar innovatieve oplossingen, zoals bijvoorbeeld zonnepanelen als geluidsschermen langs wegen en/of geïntegreerde zonnepanelen in het wegdek. Daarmee kan de aantasting van het buitengebied (hoge windturbines, zonnevelden, biomassacentrales, etc.) zoveel mogelijk worden voorkomen.
- De gemeente mag meer duidelijkheid, maar ook lef en durf tonen op het gebied van duurzaamheid. Formuleer als gemeente hoge ambities en laat in de praktijk zien tot welke resultaten dat kan leiden. Hiermee kan Wijk bij Duurstede zich onderscheiden als duurzame, gezonde woongemeente in de regio.
- De gemeente moet inwoners op weg helpen en voorzien van duidelijke informatie over verduurzaming. Veel mensen wachten op duidelijkheid vanuit de gemeente. Eerder zullen ze niet starten met de verduurzaming van hun woning.
- Wat is de rolverdeling tussen EWEC en de gemeente? Veel bewoners weten inmiddels de weg naar het energieloket te vinden. Maar is dat energieloket van EWEC of van de gemeente? En wat doet EWEC nou nog meer? En is EWEC van de gemeente? Er zijn veel bewoners die niet weten hoe het precies zit. Aangezien EWEC een belangrijke rol vervult in de energietransitie is het van belang dat hier duidelijk over gecommuniceerd wordt.
- Er is heel veel informatie te vinden op internet over verduurzaming en het besparen van energie. Maar soms zie je door de bomen het bos niet meer. De gemeente zou een rol kunnen spelen bij het aanbieden van goede informatie.
- Er wordt nog te weinig gecommuniceerd over duurzaamheid. De boodschap over de belangrijke thema's wordt in een te lage frequentie verspreid. Ook worden er te weinig kanalen gebruikt. De gemeente zou zoveel mogelijk kanalen moeten gaan gebruiken om zoveel mogelijk inwoners te bereiken (sociale media, nieuwsbrief, etc.).
- Neem uitgangspunten over duurzaam bouwen op in het gemeentelijk beleid: alle nieuwe woningen energieneutraal en CO₂ neutraal.
- Hoe wordt duurzaamheid afgewogen in de politiek? Wordt het gezien als een kostenpost of is het landelijke wetgeving die gewoon moet worden uitgevoerd? Het zou goed zijn als de politiek een duidelijke visie zou hebben over duurzaamheid.
- Als bewoners iets willen op het gebied van duurzaamheid zouden ze bij iemand van de gemeente terecht moeten kunnen die hen ondersteunt of op weg helpt. Het is belangrijk dat die persoon goed te bereiken is.
- Anticipeer bij nieuwbouw op verdere verduurzaming van de woningen en de openbare ruimte. De minimale eisen liggen vast in wet- en regelgeving. De gemeente zou echter ambitie moeten tonen bij het ontwikkelen van nieuwe projecten. Op het gebied van klimaatadaptie, biodiversiteit, circulair bouwen, Nul-Op-Meter, etc. Goed voorbeeld doet goed volgen.
- Investeer in opwekking van energie in de bestaande bebouwde omgeving. Veel woningeigenaren kunnen hun eigen energie opwekken. Met zonnepanelen maar ook met zonnecollectoren en warmtepompen. Hier zou meer voorlichting over moeten komen.
- Laat woningcorporaties in de stad meer middelen inzetten om hun woningbezit te verduurzamen.
- Er is geen pasklaar antwoord voor de overgang naar duurzame energie. 2030 lijkt niet haalbaar. Dat betekent niet dat je er niet op moet inzetten. Aan de gesprekstafel is in elk geval veel draagvlak voor duurzaamheidsmaatregelen.
- Het kostenplaatje is voor inwoners belangrijk bij verduurzaming van de eigen woning: hoe te financieren? Verduurzaming moet betaalbaar zijn voor inwoners, niet iedereen is even draagkrachtig.
- De betaalbaarheid van de energietransitie is één van de belangrijkste uitdagingen voor de transitie. De gemeente kan dit niet alleen oplossen. Er zijn verschillende subsidies beschikbaar maar die zijn lastig te vinden. Het zou helpen als de gemeente bewoners op weg kan helpen bij het vinden van de verschillende subsidies.
- Laten we voorlopig het gasnet behouden en op termijn overschakelen op waterstof. Leg geen dure warmtenetten aan. Ook voor het benutten van aardwarmte (geothermie) is het nog te vroeg.
- Wanneer beginnen we met de verduurzaming? De verduurzamingsopgave begint natuurlijk voor iedere bewoner en ondernemer op een ander moment. Sommigen zijn al jaren bezig en anderen hebben nog helemaal geen plannen gemaakt. Zou het geen mooi idee zijn als de gemeente een algemeen startsein zou kunnen organiseren? Iets ludieks waarmee de aandacht wordt gevestigd op verduurzamingsopgave.

Klimaat

- De komende jaren zal het klimaat extremer worden en daar moeten we onze woningen en openbare ruimte voor klaar maken. 'Operatie steenbreek' is daar een goed voorbeeld van. De gemeente moet het goede voorbeeld geven dus ook in de openbare ruimte zal er meer aandacht moeten komen voor klimaatadaptie.
- Breng meer water en groen in de wijken voor wateropvang, tegen hittestress.
- Zoek naar andere (waterdoorlatende) vormen van verharding. Er kunnen bijvoorbeeld meer groene parkeerplekken ingericht worden met grasbeton.
- Stimuleer het afkoppelen van hemelwater. Geef als gemeente positieve prikkels door te stimuleren en informeren. Bijvoorbeeld door subsidie of minder rioolheffing bij een groene, onverharde tuin, waarbij ook hemelwater wordt afgekoppeld.
- Aanplanten van nieuw bos biedt kansen voor CO₂ opname en verbetering van de klimaatbestendigheid van de stad.

Duurzame mobiliteit

- De uitbreiding van het aantal laadpalen voor auto's is nodig om het elektrisch rijden aantrekkelijker te maken. Laadpunten voor elektrische fietsen worden (nog) niet gezien als belangrijk speerpunt.

Afval en milieu

- Er is overlast van zwerfvuil, meer prullenbakken in de wijken en in de binnenstad zijn nodig.
- Kan het huishoudelijk afval in de toekomst op een andere manier worden ingezameld? Bijvoorbeeld met ondergrondse containers. En wat zijn dan geschikte locaties om die containers te plaatsen in de woonomgeving? Zijn daar al criteria en randvoorwaarden voor benoemd?

Thema: binnenstad, toerisme en economie

Binnenstad

- Parkeren voor de binnenstad leidt tot overlast in de omliggende buurten. Het parkeren rond de binnenstad zou ook best wat minder kunnen (zie ook thema 'verkeer').
- Alternatieve parkeerlocaties aan de rand van de binnenstad zouden beter in beeld moeten worden gebracht. Een nieuwe parkeerplaats in combinatie met een stadsstrand is bijvoorbeeld een interessante optie.

- Verbind mooie plekken in de stad met een wandelroute voor toeristen. Van de molen naar het oude zwembadterrein zou één van die mooie routes kunnen zijn. Bijzondere plekken met parkeercapaciteit als startpunt benutten (stadshaven, sluizencomplex, etc.).
- Maak een fotoroute door de binnenstad. Er zijn heel veel leuke plekken waar je bezoekers op kan wijzen (spook in de dakgoot!).
- Stel markante gebouwen open voor publiek. Denk bijvoorbeeld aan de toren van de kerk en het kasteel. De molen is al toegankelijk voor publiek, nu de andere plekken nog. Begin met eens in de maand tijdens het Culturele Rondje.
- Wijk heeft genoeg kwaliteiten. Ze zijn alleen een beetje verstopt. Zo is er bijvoorbeeld een Joodse begraafplaats. Bijna niemand weet het. Stel de brouwerij open. Ook het museum moet snel weer open.
- Er is voldoende winkelaanbod in de binnenstad. Lokale streekproducten kunnen meer worden gepromoot: fruit, bier, zuivel. Een groentezaak zou nog wel een echte aanvulling zijn voor Wijk. Verder ontbreken er weinig winkels. Probeer te behouden wat er is.
- Er is ook genoeg (leuke) horeca in het centrum.
- Straten in de binnenstad vergroenen met bomen, bloembakken (verplaatsbaar bij evenementen) en gevelgroen.

Stadshaven en rivierfront

- In de haven van Wijk bij Duurstede kan de levendigheid nog meer bevorderd worden: (meer) activiteiten, kraampjes (food trucks), bankjes, camperplaatsen, boulevard, informatieborden en/of digitale informatie.
- De stadshaven kan worden ontwikkeld als hét knooppunt van groen, water, recreatie en cultuurhistorie. Er is ruimte voor kleinschalige recreatie, passend in het rivierenlandschap en bij het beschermd stadsgezicht, met veilige vrijliggende wandel- en fietspaden richting Amerongen en de Irenesluizen. Hiermee kunnen de uiterwaarden meer toegankelijk worden gemaakt en wordt het rivierenlandschap meer betrokken bij de stad.
- Zichtbaar maken van 2000 jaar cultuurhistorie in de stadshaven: van de Romeinse Limes, de handelsstad Dorestad, de Vikingen, het kasteel, de waterstaatkundige geschiedenis met de afdamming in 1122 van de Kromme Rijn en de dijk, ontginning van het moerassige achterland (Langbroek) tot de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

- Organiseer rondvaarten op de Lek. Dat zou echt een aanvulling zijn op het toeristische aanbod van de binnenstad en ook mensen - door het centrum - naar de rivier trekken.
- De cruiseschepen zorgen niet altijd voor direct bezoek van winkels en horeca, maar wel voor mond op mond reclame naar hun 'achterland' en daarmee dus voor meer bezoekers.

Evenementen

- Culturele evenementen zoals Cultureel Rondje of Jazz bij Duurstede horen van oudsher bij de stad. Breid dit culturele aanbod verder uit met:
  - kleine en middelgrote evenementen;
  - iets heel eigens en specifiek (zoals bijvoorbeeld Dickens in Deventer);
  - evenementen vanuit historische context, zoals een kleinschalig Vikingdorp inclusief 'enacting' als zomer-evenement, iets openluchtmuseumachtigs, gekoppeld aan museum op de Markt, Noormannentijd (Dorestad) of juist Middeleeuwen (herkenbare gebouwen);
  - een klank- en lichtspel in de binnenstad.
- Keuze maken: ga je voor Wijk als cultuurstad of voor Wijk als historie-stad?
- Zorg voor spreiding van evenementen in alle seizoenen van het jaar met een duidelijke kalender van wat er het hele jaar te doen is.
- Zorg voor een eenvoudiger aanvraagprocedure van evenementen (of meer hulp bij aanvragen).
- Gebruik Mariënhoeve als locatie voor evenementen (ontlasten binnenstad).
- Maak een overloopparkerterrein bij evenementen in de binnenstad (bijvoorbeeld op het bedrijventerrein of bij Mariënhoeve).

Thema: recreatie, groen en water in de stad

Groene kwaliteit in bestaande en nieuwe wijken

- Voor veel mensen is het groen in de stad en de omgeving een belangrijke reden waarom het prettig wonen is in Wijk bij Duurstede. Behoud van groenstructuren en de groene kwaliteiten in de stad zijn dus belangrijk.
- Zorg voor een groene schil rond de bebouwde kom van Wijk bij Duurstede. Dat vormt ook een aantrekkelijk wandelrondje rond de stad.
- Zorg op de inbreidings- en uitleglocatie(s) voor voldoende groen in de wijk, zodat ook in de nieuwste woongebieden van Wijk bij Duurstede het groen ruim voorhanden is. Denk aan typisch 'Wijks' groen, zoals fruitbomen en kleine stukjes niemandsland.

- Voorkom dat er 'snippergroen' gaat ontstaan, want dat is lastig te onderhouden. Bovendien wordt snippergroen regelmatig verkocht aan particulieren, waardoor de groenstructuur van de stad wordt aangetast.
- Zet in nieuwe woongebieden een stevige groenstructuur neer. Benut in De Geer III hiervoor de huidige boomgaard door deze deels te behouden / terug te laten komen in het ontwerp van de wijkgroenstructuur.
- In nieuwe woonwijken openbaar groen van allure en omvang neerzetten. Dit mag ten koste gaan van de grootte van de privétuinen bij de huizen.
- Onderhoud en beheer van openbaar groen is belangrijk voor de groene uitstraling van de stad. Het groen in de wijk (in bestaande en nieuwe woonbuurten) kan ook door de bewoners zelf worden ingericht en beheerd. Daarmee creëer je betrokkenheid bij de eigen woonomgeving.
- Er bestaat echter ook zorg bij bewoners over het beheer en onderhoud van het groen in de wijk. Zeker als er in de toekomst meer groen bij komt in Wijk bij Duurstede, wie gaat dat dan allemaal onderhouden? Het groen wordt volgens sommige deelnemers aan het gesprek nu op enkele plekken al vrij matig onderhouden en struiken groeien soms over de weg / stoep heen.
- Groen langs wegen kan worden verbeterd. Bijvoorbeeld langs de Romeinenbaan en de Zandweg kan een veel groenere uitstraling worden gerealiseerd.
- Bevorder natuurlijk bermbeheer langs wegen. Ecologisch beheer creëert meer biodiversiteit en prachtig groen zonder hoge beheerskosten.

Recreatie

- Kleinschaligheid van het recreatieve aanbod is de kracht van onze gemeente! Er zijn veel nauwelijks ontdekte plekken waar op een kleinschalige manier groen-water-recreatie beleefd wordt. Zoals terrein Dance behind the Wall, zwemmen in de Kromme Rijn door bewoners uit Noorderwaard, de vis-kano-zwemplek aan de Kromme Rijn en het Terras op de walmuur.
- Behoud en borg de kleinschaligheid van initiatieven. Veranker dit ook in vergunningverlening en bestemmingsplannen.
- Ontwikkel een leuke wandelroute richting Cothen. Een rondje kunnen lopen vanuit de stad door het buitengebied zou nog mooier zijn. Achter de Welkoop loopt bijvoorbeeld een route langs de Kromme Rijn, maar even verderop moet je oversteken en over de weg lopen. Dit zou een doorgaand pad kunnen worden langs de hele

Kromme Rijn, van de Lek tot aan Cothen. Dat mag afwisselend aan beide zijden van het water.

- Fiets- en wandelroutes kunnen ook worden doorgetrokken richting Amerongen. Ook in de vorm van struinpaden langs de rivier, evt. door alleen een wandelstrook te maaien. Uiterwaarden worden nu kaal gemaaid.
- Maak een aantrekkelijk stadsstrand (voor recreanten en toeristen) op loop- en fietsafstand van Wijk. Er is behoefte aan een strandfunctie nabij de stad voor jonge gezinnen (0-10 jaar). Aandachtspunt is concurrentie met faciliteiten in de stadshaven.
- Een stadsstrand is voor een deel van de aanwezigen niet zo nodig. Behoud liever de Gravenbol en ga dat recreatiegebied verder ontwikkelen: nieuwe terreininrichting, speeltoestellen, horeca, (kleine) evenementen.
- Maak dan wel een goede en veilige fietsverbinding vanuit de stad naar de Gravenbol. Gravenbol is volgens sommigen echter te ver en niet veilig genoeg te bereiken vanuit de stad.
- Een zwembad wordt gemist. Dat kan waarschijnlijk alleen uit als het echt bijzonder is. Maak daarom een combinatie van binnen- en buitenbad, met glijbanen en in de zomer mogelijkheden om in de Lek te zwemmen. Dat kan een echte publiekstrekker in de regio worden.
- Reizen naar een ander zwembad elders in de regio is lastig voor ouderen en jonge kinderen. Een nieuw zwembad in Wijk bij Duurstede zou zich dus juist moeten richten op 'functioneel' zwemmen, voor ouderen en voor kinderen. Recreatief zwemmen hoeft niet ingevuld te worden.
- Meer overnachtingsmogelijkheden creëren, deze zijn nu te beperkt. Durf te kiezen voor een bijzondere locatie. Maak daarbij gebruik van unieke plekken langs het water zoals het sluizencomplex, de steenfabriek of de kruising van Amsterdam Rijnkanaal en Lek.
- De bestaande camperplaats bij de haven 'upgraden'. Nu is er geen stroom- en watertappunt.

Thema: verkeersveiligheid, auto's en parkeren, fiets- en wandelroutes

Verkeersveiligheid verbeteren

- Er zijn verschillende gevaarlijke kruisingen en onoverzichtelijke rotondes in Wijk bij Duurstede. Eén van de gevaarlijkste punten is de kruising Zandweg-Nieuweweg. Dat kruispunt vraagt op korte termijn om actie. Maar ook andere kruispunten op de Zandweg zijn onveilig.

- Mogelijke oplossingen die zijn genoemd:
  - snelheidsbeperkende maatregelen,
  - goten naar wadi's (remmen het verkeer af);
  - asfalt met steenprint.
- Wegen zo inrichten dat deze uitnodigen tot langzamer rijden. Bijvoorbeeld optisch smaller maken door een bomerij langs de weg (voorbeeld: Koningsweg in Utrecht). Gaat ook goed bij de Hordenweg tussen Brede School en winkelcentrum.
- Bij woonstraten in woonwijken kan bijvoorbeeld een afwateringsgeul worden toegepast in het wegdek (zoals in De Geer II). De straten nodigen daardoor niet uit tot hard rijden.
- Maak van de Zandweg vanaf Frankenweg/Nieuweweg richting centrum een fietsstraat.
- Veel oversteekplaatsen zijn slecht verlicht.
- De rotondes Geerweg-Graaf van Lynden van Sandenburgweg en Graaf van Lynden van Sandenburgweg-Zandweg verbeteren t.a.v. verkeersveiligheid voor fietsers.

Auto's en parkeren in de (binnen)stad

- Het autogebruik in Wijk bij Duurstede mag best teruggedrongen worden. Inwoners moeten meer gestimuleerd worden om op de fiets te stappen. Dat vraagt om een gedragsverandering bij bewoners.
- Er is veel parkeerdruk in de wijken wat daar serieus tot overlast leidt.
- De hoeveelheid verkeer en het vele (wild) parkeren in de binnenstad is niet fraai. Voetpaden/trottoirs worden vaak gebruikt om te parkeren (vooral Veldpoortstraat en Oeverstraat). Strengere handhaving is nodig.
- Auto's zouden veel meer uit de binnenstad geweerd moeten worden. Is het echt nodig dat je door de binnenstad kan rijden met de auto? Waarom niet de binnenstad afsluiten voor alle autoverkeer, m.u.v. bewoners en bevoorrading.
- Kunnen er venstertijden komen voor laad- en losverkeer? Het vrachtverkeer over de Steenstraat is onveilig.
- Het parkeerterrein op het Walplantsoen is zo druk geworden, dat er vaak geen plekje meer te vinden is. Kan er betaald parkeren ingevoerd worden om te stimuleren om de auto te laten staan?
- Is zo veel parkeren aan de rand van het centrum echt nodig? Leg het bijvoorbeeld wat verder weg, met een mooie route naar het centrum. Denk o.a. aan een parkeerplaats bij sportpark Mariënhoeve met een mooie wandelroute door het Kasteelpark.

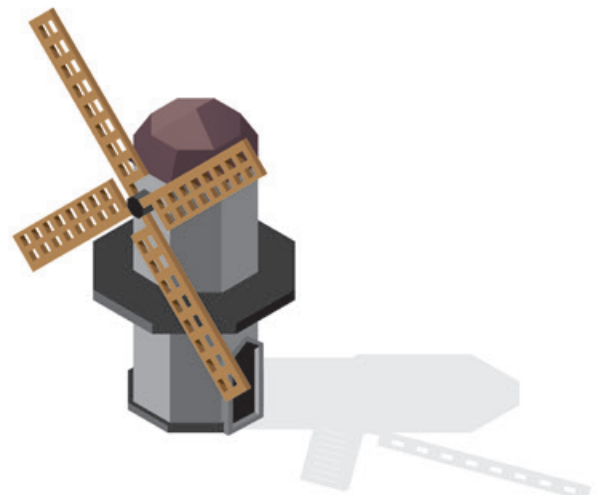
- Maak een duidelijke verwijzing bij de eerste rotonde in Wijk naar parkeren voor het centrum via de 'rondweg' (De Geer/De Horden/ Broekweg/Mariënhoeve).
- Doorgaand verkeer niet meer over de singel leiden, maar via Romeinenbaan en Lekdijk naar veerpont / Amerongen.
- Sinds de invoering van betaald parkeren is de parkeerkelder onder de Albert Heijn nog maar voor een kwart gevuld. Dat biedt parkeerruimte voor bezoekers aan het centrum. Of voor fietsparkeerplekken in plaats van autoparkeerplekken.
- Het is echt niet nodig om dicht bij het centrum te kunnen parkeren. In Wijk is alles aan te lopen en te fietsen.
- Voer betaald parkeren in bij het Walplantsoen.
- Bij de herinrichting van het postkantoorgebied ondergronds parkeren realiseren. Of in elk geval onderzoek naar de haalbaarheid daarvan uitvoeren.

Fietsen en wandelen

- Meer aandacht voor fietsen en wandelen. Zet fietsers op 1. Wijk wordt dan een echte fietsstad, net als Houten.
- Investeren in een goed fietsnetwerk is van groot belang om meer mensen uit de auto te krijgen voor korte ritjes. Met name het verbeteren van de verkeersveiligheid voor fietsers is een belangrijk aandachtspunt voor het aantrekkelijker maken van de fiets als duurzaam vervoersmiddel.
- Verkeersveiligheid van fietsers vergroten. In en rond het centrum mag de fietser 'de baas' zijn.
- Leg fietsstraten aan. Vooral op routes naar voorzieningen en scholen.
- Maak een geconcentreerde fietsenstalling in het centrum. Nu is het vaak rommelig met allerlei geparkeerde fietsen op de Markt. Het pand van de Intertoys staat leeg, benut dit bijvoorbeeld als fietsenstalling.
- Het snelheidsverschil op de fietspaden wordt te groot door het toenemende aantal elektrische fietsen. Met name speed pedelecs gaan veel te hard voor het gewone fietspad.
- Wandelpaden houden vaak ineens op en dan moet je over de weg verder. Ook zijn er onlogische overgangen van fiets- naar wandelroutes en in de Noorderwaard Zuid loop je vast.
- Maak logische wandel- en fietsroutes door de stad. Fietsers willen de kortste route (bijvoorbeeld door het stadspark).

Regionale bereikbaarheid

- Met de auto van Wijk naar de op- en afrit van de A12 bij Bunnik duurt 50 minuten in de spits. Als je voorbij de aansluiting op de A12 bent, kan je weer gewoon doorrijden.
- Denk na over verkeer en mobiliteit over 20 jaar. Er gaan veel dingen veranderen. Mobiliteit wordt veel flexibeler en we gaan meer thuiswerken. Zo'n probleem als de aansluiting op de A12 kan dan wellicht worden opgelost.
- Onderzoek een nieuwe ontsluitingsweg langs het Amsterdam-Rijnkanaal om de provinciale weg te ontlasten. Hiermee ontstaat dan tevens een tweede ontsluitingsweg voor de bedrijven op Broekweg.
- De OV-verbinding naar Amersfoort moet echt beter!
- Breid de stad uit in verhouding tot de capaciteit die de verkeersinfrastructuur biedt. Nieuwbouwwijken moeten ook goed aansluiten op OV en fietsvriendelijk worden ingericht.
- Lokale bedrijvigheid uitbreiden en concentreren op het bedrijventerrein Broekweg, waardoor er minder woon-werkverkeer nodig zal zijn richting Utrecht en de regio. Hiermee neemt de verkeersdruk op de N229 af.

Meedenksessies in Cothen

Op donderdagavond 16 juli 2020 organiseerden we een online videogesprek voor de inwoners van Cothen over de Omgevingsvisie Stedelijk Gebied. Een week later (21 juli 2020) boden we de dorpsbewoners in de St. Carolusschool in Cothen de gelegenheid om aan een gesprekstafel deel te nemen. In totaal namen 10 mensen deel aan één van de gesprekken over Cothen. De punten die daarbij aan de orde kwamen, zijn op de volgende pagina's samengevat. Er heeft nog geen afweging plaatsgevonden over de genoemde punten in de verschillende groepjes. Dat betekent dat sommige punten met elkaar in tegenspraak kunnen zijn. Er heeft nog geen afstemming plaatsgevonden met het gemeentelijk beleid.

Meedenksessies in Cothen

Duurzaamheid en energie

- Het belang van duurzame energieopwekking wordt door veel bewoners ingezien, maar de geplande zonnevelden aan de zuid- en oostrand van het dorp vormen een belangrijk discussiepunt. De karakteristieke, groene dorpsrand van Cothen (beschermd dorpsgezicht) wordt hierdoor aangetast. En voor de direct aanwonenden wordt het uitzicht over het agrarisch landschap belemmerd met al die zonnepanelen.
- Een groene buffer aan de rand van het dorp (zoals die is aangegeven op de kaart met opgaven) heeft geen enkele betekenis als er straks grote zonnevelden in worden aangelegd. Ook niet als die zonnevelden landschappelijk worden ingepast. Met een groene rand kan de visuele impact van de zonnevelden op het dorps-silhouet van Cothen niet worden weggenomen.
- Mocht het er toch komen, zorg dan voor een goede landschappelijke inpassing en koppel er andere activiteiten aan. Denk hierbij aan schapen, openstellen voor publiek, etc.
- Bewoners uit het dorp worden onvoldoende betrokken bij de plannen voor zonnevelden. Er is veel weerstand vanuit het dorp, maar wie maakt uiteindelijk de afweging of de initiatieven doorgang vinden of niet? En waarom worden alleen de direct aanwonenden uitgenodigd om hierover mee te praten?
- In het verleden zijn er ook plannen ontwikkeld voor woningbouw op het terrein waar nu initiatieven zijn om er zonnevelden te realiseren. Woningbouw is veel logischer op die plek. En daarmee kan wel een mooie dorpsrand worden gecreëerd. Woningbouw roept waarschijnlijk ook minder weerstand op in het dorp (zie ook 'woningbouw').
- Waarom worden de zonnevelden zo dicht tegen de dorpskern aan gepland? Passen deze velden niet veel beter op gronden langs de provinciale weg?
- Hoe kan het dat naast de plannen voor zonnevelden ook nog een biovergister wordt gerealiseerd bij het Stefanusterrein. Helemaal als er landelijk al zoveel weerstand is tegen deze vorm van energie-opwekking? En waar komt alle mest vandaan om de vergister draaiende te houden? Leidt dat niet tot veel verkeeroverlast?
- Is aardwarmte (geothermie) ook overwogen als duurzaam alternatief voor de zonnevelden en de biovergister?

- Ontwikkel een plan voor de opslag van lokaal opgewekte zonne-energie (van zonnepanelen op daken). Momenteel is er te weinig ruimte om piekmomenten op te vangen, waardoor opgewekte energie verloren gaat. Bedoeling mag niet zijn dat men straks moet betalen voor het opslaan van de zelf opgewekte duurzame energie.

Woningbouw en bedrijvigheid in Cothen

- De inbreidingsmogelijkheden in het dorp zijn beperkt. Er worden wel beperkte mogelijkheden gezien voor woningbouw op het (braakliggende) Schoonderwoerd-terrein en bij het Dorpshuis.
- Verplaatsing van bedrijven die milieuoverlast geven in de dorpskern kan op termijn ruimte creëren voor woningbouw in het dorp. Kleinschalige bedrijven (tot milieucategorie 2) kunnen dan op het huidige bedrijventerrein worden gemengd met wonen.
- Kleine bedrijfjes (bouw en aannemerij, hoveniers, etc.) horen echt bij Cothen. Zorg dan ook dat de karakteristieke menging van wonen en (kleinschalig) werken in het dorp in stand blijft.
- Hier verschillen de meningen over. Het mengen van wonen en werken (met name industrie) wordt door sommige aanwezigen niet meer van deze tijd gevonden.
- Om de verplaatsing van bedrijven uit de dorpskern te faciliteren, dient er elders in de gemeente wel voldoende aanbod te zijn van geschikte bedrijfskavels. Met name het bedrijventerrein Broekweg/Langshaven in Wijk bij Duurstede biedt hiervoor mogelijkheden. Hier zou dan ook meer uitbreidingsruimte moeten worden gecreëerd voor bedrijven uit de dorpen (tot milieucategorie 4). Dit heeft ook een positief effect op de verkeersdrukke in en rondom de kern(en).
- Herstructurering kan wellicht ook plaatsvinden op enkele verouderde delen (bijvoorbeeld aan de Magrietlaan) en bij het Dorpshuis.
- Inbreiden mag niet ten koste gaan van groene stukjes in het dorp. Deze fungeren als "kleine groene longetjes" en scheppen ruimte in het dorp.
- Als bij inbreiding sprake is van appartementen, dan moet bij "hoogbouw" gedacht worden aan maximaal 3 woonlagen hoog.
- De vraag naar woningen in Cothen lijkt vooral afkomstig te zijn van jonge starters. Bouw daarom vooral nieuwe huizen voor deze doelgroep.
- De gemeente (en andere overheden) zou(den) zich veel meer moeten inspannen om betaalbare woningen voor jonge starters te realiseren.

Bijvoorbeeld door de mogelijkheden voor bouwen buiten de rode contour te verruimen.

- Zoek naar slimme combinaties van huisvesting voor jongeren en ouderen of levensloop bestendige woningen.
- Aanbod aan ouderenwoningen verhogen: ook ouderen willen in hun eigen dorp blijven wonen en niet verplicht verhuizen naar een andere kern wegens gebrek aan geschikte huisvesting.
- Ontwikkel nieuwe woonconcepten: gericht op de toenemende vergrijzing. Ouderen binden aan elkaar; samenwonen met elkaar; zorgen voor elkaar (maatschappelijk aspect). Voorbeeld: Knarrenhof.
- Kan een eventuele uitbreidingslocatie voor wonen in de toekomst worden gecombineerd met de initiatieven voor zonnepanelen aan de rand van het dorp? Bijvoorbeeld door de zonnepanelen op de daken van de nieuwe woningen te leggen.
- Een woningbouwlocatie aan de oostrand van het dorp, aansluitend aan het sportpark, zou een betere optie zijn dan het aldaar geplande zonnenveld. Als het initiatief voor het zonnenveld op die plek wordt goedgekeurd, dan ligt het gebruik van die grond echter voor 20 jaar vast. Is er nog ruimte voor een integrale afweging tussen beide functies?
- Zijn er mogelijkheden voor woningbouw op het recreatieterrein Den Deel / Recreatiepark Kooten? Als dit wordt verkend, neem dan ook het stuk grond mee achter Den Deel (aan de noordzijde van de Groenewoudseweg). Dat biedt wellicht ook kansen voor woningbouw.

Behoud en clustering van voorzieningen

- Behoud van voorzieningen is van groot belang voor het dorp. Er bestaat met name zorg over het aantal kinderen dat nog in het dorp naar school toe gaat. De omvang van de groepen in de basisschool wordt met de jaren telkens kleiner, waardoor er steeds meer groepen moeten worden samengevoegd. Zorg er voor dat jonge gezinnen in Cothen gaan (of blijven) wonen, zodat er jonge aanwas is in het dorp.
- Het clusteren van voorzieningen op een beperkt aantal plekken in het dorp klinkt logisch, maar zal in de praktijk lastig uitvoerbaar zijn. Over het algemeen verlopen gesprekken om verschillende verenigingen met elkaar samen te laten gaan moeizaam.
- Er worden vraagtekens geplaatst bij de noodzaak om de voorzieningen meer te clusteren. Als daar een financiële reden voor is, kan de gemeente

dan niet meer bijdragen aan de instandhouding van de huidige voorzieningen in het dorp?

- Als clustering wordt doorgezet, dan lijken vooral de locatie van het Dorpshuys, de kerk en het sportpark geschikte plekken voor een concentratie van voorzieningen in het dorp. Houd de winkels wel op hun huidige plek.
- Op de locatie van het Dorpshuys zou gekeken kunnen worden naar woningbouw. Mogelijk kunnen daar dan ook bepaalde andere voorzieningen worden ondergebracht.

Verkeersoverlast in de dorpskern

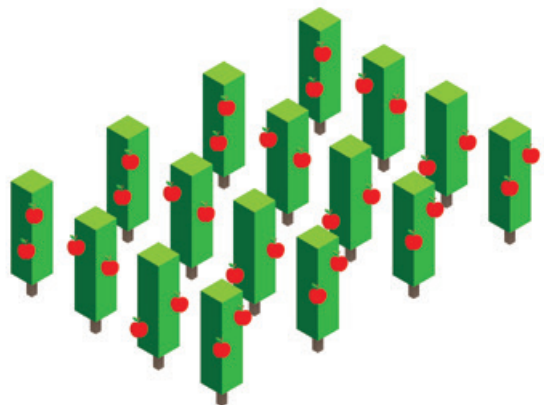
- De verkeersdruk op de Willem Alexanderweg wordt door sommige mensen in het dorp als een probleem ervaren. Niet alle deelnemers aan het gesprek delen deze mening. Het valt volgens hen in de praktijk best wel mee met het (vracht) verkeer door de straat. Bovendien is het goed mogelijk voor auto's om elkaar even te laten passeren. Wel is er momenteel veel bouwverkeer, maar dat is tijdelijk.
- Hetzelfde geldt min of meer voor de Kerkweg. Een deel van de aanwezigen ervaart overlast van (sluip)verkeer dat via de Kerkweg rijdt i.p.v. de Willem Alexanderweg. Andere bewoners van de Kerkweg herkennen dit echter niet.
- Er wordt wel hinder ondervonden van het agrarisch verkeer dat door het dorp heen rijdt. Grote (en vaak hard rijdende) tractoren horen niet thuis op de smalle straten in het dorp. Het zou beter zijn als dit verkeer via de provinciale weg of parallelweg wordt geleid.
- De Dorpsstraat is enkele jaren geleden opnieuw ingericht, maar een deel van de weg is toen niet aangepakt. Dit stuk zou ook vernieuwd moeten worden, want er wordt nu (te) hard gereden.
- De Groenewoudseweg is gevaarlijk voor fietsers. Het fietspad is te smal voor fietsers, e-bikes en speed pedelecs, en wordt bovendien ook door wandelaars gebruikt. E-bikes en speed pedelecs over de weg laten rijden, is echter ook gevaarlijk. Dit vraagt om een herinrichting van het wegprofiel. De bomenrij langs de weg moet dan wel behouden blijven.
- Leidt de biovergister tot een toename van vrachtverkeer in Cothen? De bevoorrading vindt plaats vanaf de N229 en vrachtverkeer hoeft dus niet door het dorp te rijden. Dit heeft waarschijnlijk dus geen gevolgen voor de verkeersveiligheid en -overlast in het dorp.
- Het is hoog tijd voor verandering: niet meer alle ruimte geven aan de auto, maar voorrang voor de fietsers en voetgangers in het dorp.

Groen en wandelen in het dorp

- In het dorp Cothen is voldoende groen aanwezig. Maar het groen is niet goed met elkaar verbonden, waardoor het niet mogelijk is om een rondje door het dorp te wandelen in een groene omgeving. Sowieso zijn de mogelijkheden voor het maken van een kort ommetje (tot circa 5 km) vanuit het dorp beperkt.
- De paden rond Kasteel Rhijnestein sluiten niet goed aan op elkaar. Een doorsteek (over de N229) naar Kasteel Walenburg is wenselijk (maar zorgt op zijn beurt wel voor een extra oversteek van de N229 en voor minder veiligheid fietsers en voetgangers). Het wandelpad dat ten zuiden van Cothen ligt langs de Rijnsloot wordt onderbroken bij het industrieterrein. Een doorsteek naar de Bredeweg is wenselijk.
- Maak de oevers van de Kromme Rijn meer toegankelijk. De verbindingen met de Kromme Rijn zijn beperkt en nodigen niet uit tot gebruik. Zo wekt het bruggetje dat over de Kromme Rijn naar de Graaf van Lynden van Sandenburgweg loopt het idee alsof je iemand zijn achtertuin inloopt.
- De toeristische waarde en beleving van cultuurhistorische elementen in de kern mag vergroot worden.

Overig

- Het huisafval mag vaker opgehaald worden. Dat gebeurt nu maar één keer in de vier weken. Mensen gebruiken (chemische) middelen om de stank en overlast van ongedierte te minimaliseren.

Meedenksessies in Langbroek

Op donderdag 16 juli 2020 werd een online videogesprek georganiseerd voor de bewoners uit de kern Langbroek. Op 22 juli 2020 was er een bewonersavond in het Dorpshuis De Toekomst, waar men in kleine groepjes aan een gesprekstafel kon deelnemen. In totaal namen in Langbroek 15 mensen deel aan één van de gesprekstafels.

Op de volgende pagina's is weergegeven wat er tijdens het videogesprek en aan de gesprekstafels aan bod is gekomen. Er heeft nog geen afweging plaatsgevonden over de genoemde punten in de verschillende groepjes. Dat betekent dat sommige punten met elkaar in tegenspraak kunnen zijn. Er heeft nog geen afstemming plaatsgevonden met het gemeentelijk beleid.

Meedenksessies in Langbroek

Regionaal verkeer en ontsluiting

- De ontsluiting van Langbroek via het regionale wegennet vormt een steeds groter wordend probleem. De wegen richting Maarn, Amersfoort en Utrecht worden alsmaar drukker en zorgen op een aantal plekken voor opstoppingen. Met name het kruispunt van de provinciale wegen N227 en N225 (Langbroekerweg/Dorpsstraat) in Doorn vormt een knelpunt. Als het verkeer daar vast staat, zorgt het voor filevorming tot aan de rand van Langbroek.
- De doorstroming van het regionale verkeer zou eigenlijk verbeterd moeten worden door de huidige provinciale weg te ontlasten of om te leiden, maar dat vraagt om dure oplossingen (rotonde, rondweg, ondertunneling, etc.). Het heeft ook negatieve effecten op de natuurwaarden en de kwaliteit van het buitengebied.
- Zorg ervoor dat inwoners van Langbroek (en van Cothen en Wijk bij Duurstede) minder afhankelijk worden van een werkplek elders in de regio, waardoor zij niet elke dag hoeven te forenzen. Stimuleer bijvoorbeeld dat (regionale) bedrijven zich vestigen in de gemeente Wijk bij Duurstede (Broekweg). Vaker thuiswerken kan ook bijdragen.
- Stimuleer dat mensen minder vaak de auto gebruiken. E-bikes en speed pedelecs vormen een duurzaam en gezond alternatief. Ook deelauto's en elektrisch rijden dragen bij aan duurzame mobiliteit.

Verkeersproblematiek in het dorp

- De verkeersonveiligheid van de doorgaande provinciale weg door het dorp is een urgent probleem. De gemeente zou hier een visie op moeten hebben.
- De volgende knelpunten worden genoemd:
  - Auto's rijden te hard. Als oplossing wordt genoemd een snelheidsverlaging naar 30 km (zoals de provinciale weg door Elst en Doorn).
  - Fietsers die vanaf Doorn Langbroek binnen rijden, herkennen de bedoelde oversteek bij de sportvelden niet. Zij rijden door en komen dan pas bij de bushalte/Julianalaan er achter dat ze niet verder kunnen. Deze oversteek is echter bedoeld voor voetgangers. Fietsers veroorzaken hierdoor bij het oversteken gevaarlijke situaties. Maak de oversteek voor fietsers bij de sportvelden verplicht en duid deze duidelijker aan.
  - De oversteek Doornseweg/Langbroekseweg is voor fietsers onoverzichtelijk en gevaarlijk.

- De kruising bij Torbijn is gevaarlijk.
- Plek van het bushalte / bushokje zorgt voor onveilige situaties.
- De berm langs de Langbroekerdijk is verzakt. Dat leidt tot ongelukken.
- Bij het naaiwinkeltje zit een vreemde haak in het fietspad. Verwarrende situatie, fietsers komen elkaar tegen in een bocht.
- Het doorgaande verkeer dat via de N227 door het dorp rijdt, veroorzaakt problemen. Dat levert met name voor de kruising van de Julianalaan met de Doornseweg problemen op. Voor automobilisten en fietsers (veelal scholieren richting Doorn en Wijk bij Duurstede) is dit een onoverzichtelijk verkeerspunt. Hierdoor is het gevaarlijk om de weg over te steken als fietser, of om met de auto de N227 op te draaien of juist af te slaan.
- De Langbroekerdijk vraagt om aandacht. Fietsers, wandelaars, agrarisch verkeer en autoverkeer maken deze weg tot een druk bereden route. Dat gaat niet allemaal samen op het smalle wegprofiel. Verkeersremmende maatregelen zouden voor meer veiligheid kunnen zorgen.
- Agrarisch verkeer en vrachtverkeer richting de bedrijven op de Margrietlaan leveren problemen op voor de verkeersveiligheid binnen de bebouwde kom.
- Er zijn zorgen over de verkeersveiligheid en schade die het grote landbouwmaterieel van de loonwerkers veroorzaken. Dit doet zich vooral voor aan de Langbroekerdijk en Gooyerdijk. Er wordt voorgesteld om voor deze wegen een maximale breedte voor voertuigen in te stellen (B-wegen). Dit betekent echter dat loonwerkers in het buitengebied beperkt worden in het materieel dat ze kunnen inzetten. Dit zou weleens de doodsteek kunnen betekenen voor hun bedrijfsvoering. De meningen aan tafel zijn hierover verdeeld.

Groen in het dorp

- Behoud het agrarische karakter van Langbroek. Met name in landschappelijk kwetsbare gebieden zoals de Langbroekerwetering, dient het authentieke, landelijke karakter behouden te blijven.
- De openheid van het agrarisch landschap rond het dorp zorgt ervoor dat er mooie doorkijkjes zijn vanuit het dorp en fraai uitzicht op de omgeving. Behoud deze kwaliteit!
- De groene kwaliteit van Langbroek wordt in sterke mate bepaald door het groene karakter van het buitengebied. Die kwaliteit staat steeds meer onder druk, omdat er bouwactiviteiten plaatsvinden in het buitengebied. Er zou meer aandacht moeten zijn voor de landschappelijke inpassing van bouwplannen in het buitengebied.

- Vergunningvrij en/of welstandsvrij bouwen van (grote) uitbreidingen en bijgebouwen vormt met name in de uitlopers van het lint langs de Langbroekerwetering (ten oosten en ten westen aan het beschermde dorpsgezicht) een aantasting van het authentieke dorpskarakter.
- Om aantasting van het buitengebied te voorkomen, zou woningbouw geconcentreerd moeten worden in of aan de rand van de dorpskern.
- In het dorp Langbroek is relatief weinig groen aanwezig. Veel van de openbare ruimte is verhard. Meer groen in het dorp zou welkom zijn.
- Streef naar meer (bio)diversiteit en betere mogelijkheden om in het groen te spelen of te recreëren.

Woningbouw in Langbroek

- De recente uitbreidingslocaties in het dorp trokken vooral mensen van buiten aan. Het aanbod van nieuwe woningen was over het algemeen (te) duur en sloot niet aan bij de lokale woningvraag. In het appartementencomplex op het Oranjehof wonen wel ouderen, maar alleen het eerste COP-project is door en voor Langbroekers gebouwd. Er zijn vooral niet Langbroekers komen wonen. Zorg dus dat er in de toekomst vooral voor de bewoners uit het dorp wordt gebouwd.
- De vraag in Langbroek is vooral afkomstig van jonge starters en ouderen, die op zoek zijn naar een kleine, betaalbare woning. Voeg daarom vooral goedkope woningen (huur en koop) toe voor mensen uit Langbroek die op zoek zijn naar een andere woning in de eigen dorpskern. Bouw geen ruime kavels, die zijn er al voldoende.
- Door toevoeging van kleine, betaalbare woningen voor jongeren en ouderen uit het dorp hoeft het inwonertal niet per se toe te nemen. Bouwen doe je dan vooral om het huidige inwonertal op peil te houden.
- Voor sommige aanwezigen hoeft er niet zo nodig bijgebouwd te worden. Behoud van rust en dorps kwaliteiten zijn belangrijker voor het dorp.
- De woningbouwvereniging onttrekt betaalbare huurwoningen aan de voorraad, omdat ze sociale huurwoningen in de verkoop doen voor een prijs die niet te betalen is voor starters.
- De mogelijkheden voor inbreiding van woningen in het dorp zijn zeer beperkt. De locatie van het gymzaaltje aan de Weidedreef wordt genoemd. Ook verplaatsing van bedrijven langs de Margrietlaan kan op termijn ruimte bieden voor woningbouw in het dorp, als de huidige bedrijven zich elders gaan vestigen. Andere mogelijkheden om te verdichten zijn er

nauwelijks. Misschien kunnen er nog wel enkele woningen worden toegevoegd in het lint langs de Doornseweg.

- Op inbreidingslocaties in het dorp moeten vooral compacte woningen voor starters/ouderen gebouwd worden. Dat mag best 'de hoogte in'. Maar niet hoger dan drie of vier lagen, want dat past niet bij Langbroek.
- Aan de rand van het dorp worden twee uitbreidingslocaties voor wonen genoemd: De Boomgaard II en het volkstuincomplex. De locatie De Boomgaard II lijkt voor de meeste mensen meer voor de hand te liggen als bouwlocatie. Deze uitbreiding was eerder al voorzien. Ontwikkeling van De Boomgaard II is weliswaar 'jammer', maar wel begrijpelijk.
- Bebouwen van het volkstuincomplex roept weerstand op. Het is een waardevol groen plekje in het dorp, dat met veel plezier wordt gebruikt. Het groen zorgt voor verbinding in het dorp. De direct aanwonenden vrezen voor verlies van het uitzicht op het groen als het volkstuincomplex als woningbouwlocatie wordt ontwikkeld. Dat laatste geldt uiteraard ook voor de bewoners die aan de rand van de locatie De Boomgaard II wonen.
- Bij anderen bestaat juist de voorkeur voor nieuwbouw bij de 'volkstuinten'. Hier is de verkeersontsluiting beter te realiseren.
- Voor beide locaties vraagt de ontsluiting van de woonbuurt om aandacht. Hoe kom je in de toekomst op de locatie? En hoe liggen beide locaties t.o.v. de voorzieningen in het dorp?
- Het noordoostelijke kwadrant van het dorp zou ooit verder uitgebouwd worden, maar dat plan is nooit uitgevoerd. Daarom houden veel wegen zo plotseling op aan die kant van het dorp.

Dorpsommetjes en recreatieve routes

- De wandelroutes vanuit het dorp lopen dood. Het is daardoor niet mogelijk om een ommetje te maken. Vroeger liepen er meer routes vanuit het dorp naar het buitengebied en de landgoederen. Nu zijn die routes afgesloten omdat ze (deels) over particulier eigendom lopen.
- De wandelroute aan de noordwestzijde van het dorp wordt erg gewaardeerd. Deze bij voorkeur verder doortrekken tot aan de Langbroekerdijk.
- Door in het buitengebied enkele dwarsverbindingen aan te leggen (klompenpaden) tussen bestaande wandelpaden wordt het weer mogelijk om ommetjes te maken. Nu moet je over de weg lopen en dat is vaak gevaarlijk.
- De Langbroekerdijk is een belangrijke recreatieve hoofdas voor wandelaars en fietsers. Langs deze

route bevinden zich een aantal voorzieningen die daar aan bijdragen, zoals de ijswinkel en een café-restaurant. Er zou wat meer zitgelegenheid mogen zijn, zoals picknick-bankjes. Let er dan wel op dat er geen rommel en overlast gaat ontstaan.

- Het is nu niet mogelijk om met de kano door te varen langs de noordwestkant van het dorp. Kijk ook eens of daar iets in valt te verbeteren.

Voorzieningen in Langbroek

- De bestaande voorzieningen in Langbroek zijn belangrijk voor de dorpsgemeenschap. De sportverenigingen, het dorps huis, de kleine buurtwinkel, scholen, de markt, etc. zorgen voor verbinding en betrokkenheid bij het dorp.
- Veel dorpsvoorzieningen draaien op vrijwilligers, die steeds meer op leeftijd raken. Verjonging is gewenst en belangrijk voor een duurzame instandhouding van de dorpsvoorzieningen.
- Veel bewoners doen hun boodschappen elders (in Doorn of Wijk bij Duurstede). De lokale winkels worden vooral gebruikt om af en toe eens een vergeten boodschap te kopen. Het assortiment is er ook vrij beperkt.

Bedrijven in het dorp

- De bedrijven aan de Margrietlaan passen bij het dorp en geven weinig overlast. Het vrachtverkeer dat bij een aantal bedrijven komt laden en lossen vormt wel een probleem. Zwaar verkeer zou eigenlijk niet door de dorpskern mogen rijden. Als dat wordt verboden, zullen die bedrijven het dorp waarschijnlijk vanzelf gaan verlaten.
- Het bedrijventerrein aan de Margrietlaan zou een goede plek zijn om compacte woningen/wooneenheden voor starters te realiseren. De bedrijven hebben echter een vergunning om hier gevestigd te mogen zijn. Onderzoek de mogelijkheden voor uitplaatsing.
- Bedrijven in het dorp worden belangrijk gevonden, maar als er gekozen moet worden dan toch liever het bedrijventerrein aan de Margrietlaan omvormen tot woningbouwlocatie. De bedrijven kunnen dan naar Broekweg-Langshaven in Wijk bij Duurstede.

Duurzaamheid

- Een duidelijke visie op de inzet van duurzame energie voor de toekomst wordt gemist.
- Voor de kern Langbroek is gesproken over een klein lokaal warmtenet voor de woningen aan de Margrietlaan. Een grote geothermische bron kan meerdere huishoudens bedienen.

- Maak meer werk van het isoleren van de bestaande woningen in het dorp.
- De gemeente kan ook zelf bijdragen aan verduurzaming van openbare gebouwen. Er liggen bijvoorbeeld al zonnepanelen op het dak van de sportkantine en van het schoolgebouw.
- Vanwege het kleinschalige, landelijke karakter mogen er rond de dorpskern geen energielandschappen komen. Biedt dus geen ruimte aan zonnevelden, biomassacentrales of windmolens.

Klimaat en milieu

- Veel voortuinen zijn helemaal dicht getegeld. Dat ziet er niet fraai uit en vormt een groot probleem bij hevige regenval. Ook de openbare ruimte is veel te stenig. Dat leidt ook tot hittestress.
- Verbetering van de luchtkwaliteit is belangrijk voor de gezondheid. Tijdens de lockdown dit voorjaar zag je de luchtkwaliteit via de app van het Longfonds verbeteren. Snelheidsverlaging op de N-weg is eveneens goed voor de verbetering van de luchtkwaliteit.
- Er is veel overlast door houtkachels. Er zijn filters beschikbaar, dus waarom worden die niet verplicht gesteld?
- De biovergister in Cothen zorgt voor extra mesttransport over de weg. Per dag zijn dat 6 tot 12 karren/vrachtwagens over de provinciale weg. De luchtkwaliteit wordt er dan niet beter op en de geluidsoverlast verslechterd.
- Pleidooi voor een ander soort (kringloop)landbouw. Meer biodiversiteit, natuurinclusief, bloemrijke akkerranden, minder maïs en meer mogelijkheden om door de weilanden te lopen.
- Bestrijd de eikenprocessierups met biologische middelen (door nestkasten voor vogels op te hangen die de rupsen eten).

Ondernemerstafel

Op 9 september 2020 heeft een gesprek plaatsgevonden met ondernemers uit het bedrijfsleven van de gemeente Wijk bij Duurstede, de centrummanager voor de Wijkse binnenstad, een vertegenwoordiging van Stichting Parkbeheer Broekweg Wijk bij Duurstede (SPBW), de Ondernemerskring (OKW), het Ondernemersfonds uit Wijk bij Duurstede en de Koninklijke Horeca Nederland. Met hen is een open gesprek gevoerd over de belangrijke opgaven en uitdagingen voor de Omgevingsvisie Stedelijk Gebied voor de kernen Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek. De gesprekspunten die naar voren zijn gekomen, zijn in dit beeldverslag beknopt samengevat.

In de Economische Agenda zijn de ambities vastgelegd voor de economische ontwikkeling van de gemeente Wijk bij Duurstede. Daarin wordt een hoge ambitie nagestreefd ten aanzien van de groei van werkgelegenheid en uitbreiding van het areaal bedrijventerrein in de gemeente. De gemeente moet in de Omgevingsvisie ook een hoge(re) ambitie tonen: Wijk heeft veel ruimte te bieden op het gebied van werken en economie. Straal dat uit!

Het huidige bedrijventerrein Broekweg-Langshaven is grotendeels vernieuwd. Het is een veilig, schoon en modern werkgebied. Het bestaande terrein is circa 45 ha groot. Op het huidige bedrijventerrein Broekweg-Noord (circa 4 hectare) is nog circa 2 hectare onbebouwd. Daarvan zal een kleine hectare worden benut voor de nieuwe gemeentewerf en milieustraat. Er dient in een verdere uitbreiding van Broekweg-Noord te worden voorzien om aan de toekomstige uitbreidingsbehoefte van bedrijven te kunnen voldoen.

Door de aanwezige ondernemers en SPBW wordt gepleit voor een ruime uitbreiding van minimaal 15 tot 25 ha in de komende 10 jaar. Voor de lange termijn wordt een totale uitbreidingsbehoefte van 45 ha bedrijventerrein genoemd. Hiermee toon je ambitie en geef je als gemeente aan dat je serieus ruimte biedt aan de economische ontwikkeling van Wijk bij Duurstede.

Voorwaarde voor de groei van bedrijventerrein Broekweg-Langshaven is dat de regionale bereikbaarheid wordt verbeterd en dat een rechtstreekse ontsluiting van het terrein wordt gerealiseerd richting de N229. Zo'n nieuwe ontsluitingsweg voor de uitbreiding van het bedrijventerrein kan worden gecombineerd met de aanleg van een nieuwe randweg voor de woningbouwlocatie De Geer III, inclusief een groene rand. Het gaat dus om een gecombineerde, integrale ontwikkeling van wonen, werken, groen en infrastructuur:
"Samen wonen, werken en recreëren!"

Door uitbreiding van Broekweg-Langshaven kan het bedrijventerrein in Wijk bij Duurstede in de toekomst ruimte bieden aan de uitbreidingsvraag van lokale bedrijvigheid uit de stad, maar ook aan de uitplaatsing van bedrijven uit de dorpskernen van Cothen en Langbroek, en aan bedrijven uit het buitengebied. Ook regionale bedrijvigheid kan op het terrein worden gehuisvest. Er is vooral vraag van lokale bedrijven naar kleinere bedrijfsunits in bedrijfsverzamelgebouwen.

Maak meer gebruik van het water. Langshaven heeft een loskade die niet goed wordt gebruikt door de bedrijven op het terrein. De gemeente zou de ligging aan het water duidelijker naar voren moeten brengen als vestigingskwaliteit van Wijk bij Duurstede. Hiermee trek je meer watergebonden bedrijvigheid aan en stimuleer je transport over water.

Uitplaatsing van bedrijven uit de dorpskern van Cothen en Langbroek naar het bedrijventerrein Broekweg is in principe een goede oplossing. Veel ondernemers en werknemers hebben echter een sterke (historische) band met het dorp waar ze zijn gevestigd en veel lokale bedrijven zouden daarom liever in het dorp willen blijven. Voor kleine en schone bedrijvigheid geldt dat ze ook in de dorpskernen kunnen blijven.

Winkels in Cothen zouden in de toekomst geconcentreerd kunnen worden op een meer centrale plek in het dorp. De locatie van 't Dorpshuys lijkt dan het meest geschikt. Hier kan een levendig dorpshart worden gecreëerd met een combinatie van dorpswinkels, voorzieningen en wonen. Ook de weekmarkt wordt hier georganiseerd. Winkels die nu elders in het dorp zijn gevestigd, kunnen op termijn naar dit nieuwe dorpscentrum verhuizen.

De binnenstad van Wijk bij Duurstede biedt een goed mix van winkels, recreatie, toerisme en wonen. Met name kleinschalige horeca en toerisme maken de laatste jaren een sterke groei door. Op het gebied van horeca, overnachtingen en toerisme ligt een groeikans. Daar dient meer in geïnvesteerd te worden. De gemeente zou dit moeten stimuleren en horeca- en toerisme-ondernemers faciliteren.

Het winkelgebied in de binnenstad van Wijk neemt in omvang af. Er is met name aan de randen van het kernwinkelgebied sprake van enige leegstand. Dat geldt o.a. voor de winkels in de aanloopstraten naar het centrum. Om leegstand te voorkomen, wordt concentratie van het winkelgebied op een kleiner oppervlak rond de Markt bepleit. Voorkomen moet worden dat leegstaande winkelruimte wordt omgezet naar wonen (vooral in de Peperstraat). Daarmee verdwijnt de levendigheid uit de binnenstad. Houd het winkelaanbod dus overeind, maar concentreer dit op een kleiner oppervlak.

Zorg in het bestemmingsplan voor de binnenstad voor voldoende flexibiliteit, zodat vrijkomende en/of leegstaande winkelruimte (tijdelijk) anders kan worden bestemd. Voorkom in elk geval dat deze panden een definitieve woonbestemming krijgen.

Parkeren in en rond het centrum vraagt om bijzondere aandacht. Zorg voor voldoende parkeercapaciteit op loopafstand van de winkels en horeca in het centrum. Maak het voor bezoekers ook makkelijker om de stad te bezoeken. Introduceer bijvoorbeeld dagkaarten waardoor bezoekers van de binnenstad en congres- of vergaderlocaties niet telkens naar de parkeerplaats hoeven te lopen om de parkeerschijf te verzetten (bij Haven en Walplantsoen).

Colofon

Het beeldverslag van de tweede participatieronde voor de Omgevingsvisie voor het stedelijk gebied van Wijk bij Duurstede, Cothen en Langbroek is opgesteld door Bureau Nieuwe Gracht uit Utrecht in opdracht van de gemeente Wijk bij Duurstede.

De werkbijeenkomst met de stakeholders, ondernemers en de meedenksessies in de kernen zijn georganiseerd en begeleid door:

Bureau Nieuwe Gracht

- Robert Arends
- Veerle Merk
- Jan Willem Tap

Gemeente Wijk bij Duurstede

- Miriam Bensmann
- Ernest Bressers
- Bram de Deugd
- Edwin van Dorp
- Hester Niemantsverdriet
- Martine van der Woude
- Pieter Zwaan
- Marius Zweedijk

De afbeeldingen en infographics die in dit beeldverslag zijn opgenomen, zijn vervaardigd door dtp- en ontwerpstudio Flair Design uit Wijk bij Duurstede.

Wij danken alle deelnemers aan de werkbijeenkomsten en de meedenksessies voor hun actieve inzet en de waardevolle bijdrage aan de Omgevingsvisie!

Utrecht, 11 september 2020

